

ПРЕДЛОГ

На основу члана 41а став 3. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – исправка, 14/16, 95/18 – др. закон и 71/21) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС” бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18-др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ О ПРОГЛАШЕЊУ СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ „ДУБОЧКА ПЕЋИНА – ГАУРА МАРЕ”

Члан 1.

Геоморфолошки феномен, Дубочка пећина – Гаура Маре је типа речних тунелских пећина, налази се у источној Србији на територији општине Кучево, у атару села Дубока, проглашава се заштићеним подручјем под именом „Дубочка пећина – Гаура Маре”, као природно добро од регионалног, односно великог значаја и сврстава се у II категорију заштите као Споменик природе (у даљем тексту: Споменик природе „Дубочка пећина – Гаура Маре”).

Члан 2.

Споменик природе „Дубочка пећина – Гаура Маре” представља простран хоризонталан, вијугав, релативно разграгранат канал, укупне дужине **2.734 m**. Овај спелеолошки објекат хидролошки је активан и морфогенетски припада типу речних, тунелских пећина проходних од понорског до врелског дела. Морфолошке целине су **Главни канал, Глиновити и Русаљкин канал** и више краћих бочних канала. Пећина је настала у зони осамљеног и флувио краса простора морфолошке целине Дубочке рудине (514 m) и слива Понорске реке десне притоке Дубочке реке и представља хидрогеолошки активан подземни канал. Кроз доњи ниво пећине протиче повремено ток од понора Бејка (други улаз у пећину) у селу Раденка до великог, главног улаза у селу Дубока. У поводњу ток протиче читавом дужином доњег канала и на главном улазу истиче река.

Дубочка пећина је станиште 25 врста артроподске фауне од којих су четири нове врсте за Србију (*Lesteva (s.str.) monticola*, *Ocalea (s. str.) badia*, *Brachygluta fossulata*, *Clambus nigrellus*), налаз троглобионтског гујиног чешља, *B. troglobius* и колоније 5 слепих мишева (*Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus euryale*, *Myotis sp. (myotis-blythii)*, *Miniopterus schreibersii*).

Подручје Споменика природе „Дубочка пећина – Гаура Маре” ставља се под заштиту ради очувања његових, у изворном облику очуваних, основних вредности значајних за шири регион, као јединствени облик подземне крашке морфологије источне Србије, са значајним биолошким диверзитетом флоре и фауне који чини јединствени природни оквир овог заштићеног подручја.

Члан 3.

Споменик природе „Дубочка пећина – Гаура Маре” налази се на подручју територије општине Кучево, у атару села Дубока и обухвата површине 28 катастарских парцела на територији КО Дубока (26 парцела) и КО Раденка (2 парцеле).

Површина простора који се предлаже за заштиту износи: **15,96** хектара, од чега је 24 парцела укупне површине 12,89 ha у приватној својини, а 4 парцеле површине 3,06 ha у државној својини.

Просторни оквир заштите је околина улаза у Дубочку пећину, залеђе пећине и околина понора Понорске реке.

Опис границе и графички приказ Споменика природе „Дубочка пећина – Гаура Маре” дати су Прилогу – Опис границе и графички приказ Споменика природе „Дубочка пећина – Гаура Маре”, који су одштампани уз ову уредбу и чине њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Споменика природе „Дубочка пећина – Гаура Маре” утврђује се режим заштите II степена.

На подручју на којем је утврђен режим заштите II степена забрањене су следеће активности:

У пећини:

1. Улазак у пећину без одговарајуће дозволе и пратње Управљача.
2. Ломљење, изношење и оштећивање пећинског накита на било који други начин.
3. Отварање нових улаза.
4. Хватање, убијање и свако узнемиравање пећинске фауне, посебно слепих мишева.
5. Сакупљање примерака пећинске фауне, осим у научне сврхе.
6. Узимање фосила и археолошких артефаката, осим у научне сврхе.
7. Све друге активности унутар пећине које на било који начин могу угрозити оштетити њене темељне (и све друге) вредности.

На простору ван пећине:

1. Експлоатација минералних сировина на целом подручју.
2. Примарна прерада и предконцентрација минералних сировина на целом подручју.
3. Депонување примарних и секундарних јаловина, индустријског и другог отпада и вишкова земље са откопа на заштићеном подручју и његовој непосредној близини.
4. Изградња индустријских, инфраструктурних, привредних, хидротехничких и других објеката.
5. Руковање отровним хемијским материјама, нафтним дериватима и другим опасним и штетним материјама.
6. Градња привредних, викенд и других објеката.
7. Свака промена постојеће морфологије терена и водотока.
8. Извођење земљаних, грађевинских и других радова којима се може оштетити, пореметити или угрозити заштићено природно добро и његова околина.
9. Каптирање извора, изградња водозавата и дубоких бушотина, које би могле имати утицаја на ниво подземних вода у карстном систему пећине, а нарочито издвојених за потребе појединачних домаћинстава.
10. Уништавање шумских комплекса и чиста сеча.
11. Преоравање природних ливада и пашњака, и обављање других радњи на местима и на начин који могу изазвати процесе јаке водне ерозије и неповољне промене предела.
12. Крчење вегетације и обављање других радњи на местима и на начин који могу изазвати процесе јаке ерозије и неповољне промене предела.
13. Сви радови којима се могу нарушити естетске и амбијенталне вредности заштићеног простора и погоршати карактеристике његове примарне вредности.
14. Узнемиравање птица и сакупљање јаја.
15. Лов и риболов

Члан 5.

На подручју Споменика природе „Дубочка пећина - Гаура Маре“ у смислу одржавања, уређивања, развоја и усклађеног коришћења природног добра **ограничава се:**

1. Коришћење пећина у туристичке сврхе у неуређеним условима (*WildCaving*)
2. Постављање мостића преко Цвијићевог вира на улазном делу пећине.
3. Постављање гелендера, мердевина или степеница на каскади слапа, и другим местима на којима је то неопходно.
4. Уређење и уобличавање простора у зони улаза у пећину.
5. Сакупљање примерака пећинске фауне у научне сврхе.
6. Узимање фосила и археолошких артефаката у научне сврхе.
7. Крчење жбунасте вегетације непосредно испред улаза у пећине у циљу и мери да се омогући приступ објектима.
8. Изградња објеката и извођење радова, односно инфраструктурно опремање, у функцији презентације и заштите природног добра – уређење саобраћајница, прихватних површина, и др.
9. Просецање нових саобраћајница.
10. Израдња стамбених, економских и помоћних објеката пољопривредних домаћинства.
11. Кресање лисника.
12. Насељавање страних врста животиња (алохтоних) за природни живи свет овог подручја, у слободном простору.

Члан 6.

Забране и ограничења на подручју Споменика природе „Дубочка пећина – Гаура Маре“ прописане овом уредбом, не односе се на војне објекте и комплексе, као и активности које Војска Србије изводи или ће изводити за потребе одбране Републике Србије.

Члан 7.

Споменик природе „ Дубочка пећина – Гаура Маре“ поверава се на управљање Туристичкој организацији општине Кучево, Кучево (у даљем тексту: управљач).

Члан 8.

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је овлашћен и дужан нарочито да: обележи заштићено подручје и подручје заштитне зоне; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; обезбеди и организује чуварску службу; води евиденције о природним вредностима и људским активностима; обавештава кориснике заштићеног подручја и заштитне зоне о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја; обезбеђује услове за спровођење научно истраживачких, образовних, информативно пропагандних и других активности у складу са законом; обезбеђује финансијска средства из сопствених прихода и из накнада за коришћење заштићеног подручја, као и других извора утврђених законом; обраћа се надлежним органима ради обезбеђивања средстава из општинског и републичког буџета и других извора прихода и стара се о заштићеном подручју на начин који омогућава да

се у потпуности спроведу прописане мере и активности заштите у циљу очувања и унапређења заштићеног подручја.

Управљач је дужан да изврши упис делатности управљања заштићеним подручјем у складу са прописима којима се уређује класификација делатности и регистрација удружења у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 9.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности подручја Споменик природе „Дубочка пећина – Гаура Маре” спроводи се према плану управљања који доноси управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања повољног стања заштићеног подручја, као и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања управљач доноси и доставља министарству надлежном за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство) најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове науке, просвете, културе, рударства и енергетике, привреде, грађевине, саобраћаја и просторног планирања, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде и финансија.

Управљач је дужан да једном у три године анализира спровођење Плана управљања и остварене резултате и по потреби изврши његову ревизију.

До доношења Плана управљања, Управљач ће вршити послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 30 (60) дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Годишњи програм управљања из става 6. овог члана садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-економског развоја; приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби и акта о накнади за коришћење заштићеног подручја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 10.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане Законом о заштити природе, правилником из става 1. овог члана се ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Споменика природе „Дубочка пећина – Гаура Маре”.

Правилник из става 1. овог члана се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 11.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Споменик природе „Дубочка пећина – Гаура Маре” и његове спољне границе, најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за заштиту природе Србије, изврши идентификацију граница Споменика природе „Дубочка пећина – Гаура Маре” на терену, дигиталној ортофото карти и катастарском плану, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

Границе утврђене, описане и верификоване на начин прописан у ставу 2. овог члана, сматраће се меродавним у свим стварима које се тичу спровођења ове уредбе.

Члан 12.

Управљач ће у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе израдити софтвереско решење о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Спомеником природе „Дубочка пећина – Гаура Маре”.

Члан 13.

Средства за спровођење Плана управљања Споменик природе „Дубочка пећина – Гаура Маре”, обезбеђују се из буџета Републике Србије, од накнаде за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора у складу са законом.

Члан 14.

Висину накнаде за коришћење Споменика природе „Дубочка пећина – Гаура Маре”, својим актом утврђује Управљач, у складу са законом који дефинише накнаде за коришћење јавних добара.

Члан 15.

Планови уређења простора, шумске, ловне и друге основе, као и програми из области рударства, енергетике, саобраћаја, управљања рибљим фондом, водопривреде, пољопривреде, туризма и других делатности од утицаја на природу, а који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном подручју Споменика природе „Дубочка пећина – Гаура Маре”, усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, овом уредбом и Планом управљања из члана 9. ове уредбе.

Планови, програми и основе из става 1. овог члана, доносе се уз предходну сагласност министра надлежног за послове заштите животне средине.

Члан 16.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:

У Београду, 2020. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

Ана Брнабић, с.р.